

Leren in de praktijk

De kunst wijn te maken

In de Longo maï-coöperatie Cabrery, aan de voet van de Luberon, persen we sinds 1993 zelf een deel van onze druiven. Met professionele hulp en door eigen ervaringen leren we er altijd weer iets nieuws bij.

Praat je over natuurwijn, dan praat je over een kleinschalige, zelfstandige vorm van landbouw met een duurzame economische basis. Iedereen die met natuurwijn te maken heeft, van de wijnbouwer, de kelder knecht en de restaurateur tot aan de consument, voelt zich vrij en onafhankelijk. Maar wat betekent natuurwijn? In de eerste plaats hebben we grond en druivenstokken nodig zonder kunstmest, zonder onkruidverdelgers en andere chemische bestrijdingsmiddelen. Zo kunnen eerlijke druiven ontstaan waar we puur sap uit persen. Met behulp van natuurlijk aanwezige gisten fermenteert het sap langzaam tot wijn, die dan wordt gebotteld. Het is geen tovenaarswerk, maar het vraagt wel veel oplettendheid, veel werk en een zachte hand. Duizenden wijnbouwers over de hele wereld bewijzen sinds lang dat ze een andere en lekkere wijn kunnen maken met biologisch geteelde druiven. Sinds twee jaar maken ook wij op de Cabrery natuurwijn. Het is voor ons een volgende stap in het lange leerproces van het maken van wijn. Het is voor ons ook een stap in de zoektocht naar passende alternatieven die echt te verwezenlijken zijn. De levensvatbaarheid van zulke alternatieven bewijst dat het wel degelijk mogelijk is de huidige orde te bekritisseren. In deze orde is de landbouw

grootschalig, energieverblindend en milieuverwoestend. 'Gewone' wijnen kunnen een vijftigtal nevenbestanddelen bevatten, zonder te spreken over de resten van de pesticiden (tot 14 verschillende moleculen) die de druiven al meedragen. Op de Cabrery maken we pure druivenwijn, zonder enige bijvoeging. We zouden op de flessen '100% druivensap' kunnen schrijven.

Geduld gevraagd

We zijn dus onophoudelijk bezig, we bewaken nauwgezet elke stap van de fermentatie, we nemen alle veranderingen waar, we fantaseren over mogelijke combinaties, maar we bepalen niets. We kijken, proberen te begrijpen, begeleiden bescheiden de langzame evolutie van de geperste druiven die in tonnen of wijnkuisen tot de wijn worden waarop we wachten. De natuurwijnen zorgen altijd voor verrassingen. Ze kunnen wisselvallig zijn, maar we forceren niets. Af en toe leren ze ons geduld te hebben. Enkele wijnen gaan snel, andere besluiten het langzaam aan te doen, ze ontwikkelen zich tot in het volgende voorjaar. Maar zo is het en daar valt niks aan te doen. Bij het proeven kunnen we ook verast zijn, zo zijn we gewend geraakt aan de standaardsmak van gewo-

nen wijnen. Maar dan ontwaakt er iets, we ontdekken de smaak van de vruchten, vergeten kruiden, bloemengeuren. We drinken de druiven en waren alleen vergeten dat zoiets mogelijk is.

Met zorg koesteren

Maar er is geen wijn zonder druivenstokken. Het is onmogelijk een vrije, pure wijn zonder toevoegingen te verkrijgen zonder druiven van een

bijzondere kwaliteit, die bij de oogst echt rijp zijn. Wij plukken elke tros met de hand en leggen die in een kist zodat er geen enkele beschadiging optreedt. De wijnstokken krijgen een uitstekende verzorging en het is niet aan te raden te veel van hen te verlangen. We zoeken meer naar kwaliteit dan naar hoeveelheid en rendement. Tussen de rijen vinden we talrijke planten, spontaan gegroeid of bewust gezaaid. Geen stikstofverbindingen uit een fabriek, maar klaver, wikke, akkerbonen en andere vlinderbloemigen. Geen onkruidbestrijder die de grond kaal en koud achterlaat, maar een gekrioel aan insecten, een actief microbiologisch bodemleven aan de voet van de wijnstokken.

Net als bij industrieel geproduceerd brood fermenteren gewone wijnen alleen met gedroogde gisten die in luchtdichte zakjes worden verkocht. Ons zuurdesem, onze gisten zijn van nature aanwezig in de druiven. Ze vermenigvuldigen zich miljoenen keer om de suikers om te zetten in alcohol en aroma's. Er is tijd voor nodig om dat alles te omvatten. Je moet er zin in hebben, het willen begrijpen en vasthouden aan de hartstocht die al het andere laat verbleken. Onophoudelijk bevragen we onszelf en onze vrienden over dit proces en onophoudelijk delen we onze ervaringen met elkaar.

Elk jaar is anders, geen enkele oogst is hetzelfde. Welke verrassing brengen de wijnstokken ons dit jaar? Alles kan zo snel weer anders zijn: een hittegolf, hagel, elke dag onweer. Maar wat er ook gebeurt, het is zeker dat we begin september beginnen met de druivenoogst. We doen dat met elkaar, van het plukken tot in de wijnkelder, we zullen wijn maken die zeker goed zal worden, maar we moeten de volgende lente afwachten om het te weten.

Denis Brutsaert

Na de natuurlijke fermentatie wordt de wijn gebotteld.

Hof Ulenkrug

Te veel of te weinig water

Tienduizend jaar geleden trok een gletsjer zich langzaam terug uit Mecklenburg-Vorpommern. Het dikke ijs schaafde enkele reliëfs en sneed de grond af.

Door het smelten kwamen enorme hoeveelheden water vrij. Hierdoor ontstond een moerassige omgeving met vele slingerende rivieren, die deze streek nu nog kenmerken. Zowel de Duitse Staat in de jaren dertig als Oost-Duitsland in de jaren zeventig streefden naar een autarkische levensmiddelenproductie. Hiervoor werden grootscheeps drainages aangelegd in de vochtige gebieden, om land te winnen voor een groot-schalige landbouw. Het onderhoud van dit drainagesysteem eindigde in de jaren negentig na de val van de Muur.

Decentrale zelforganisatie

Hof Ulenkrug, 40 ha groot, ligt in zo'n zone. Sinds het begin van deze coöperatie in 1995 zijn de omgang met water, de energievoorziening en de voedselvoorziening centrale punten. Hoe kan in deze streek en met deze grond een boerderij met twintig tot dertig mensen onafhankelijker worden op basis van duurzame energiebronnen, lokale grondstoffen en levensmiddelenproductie? Hoe kan zo'n project ecologisch verantwoord zijn?

Een aantal dingen is al gerealiseerd. Een helofytenfilter, opvang van regenwater voor de irrigatie van de tuin en voor de spoelbakken van de toiletten, installatie van droge toiletten. Op energetisch gebied zorgen zonnepanelen in combinatie met een

houtvergasser voor warm water, een centraal verwarmingssysteem met muurverwarming verzorgt de woonhuizen. Zonnecollectoren op het dak van de koestal leveren stroom. Op dit moment wordt er gewerkt aan de installatie van een kleine windturbine waarvan de stroom direct kan worden gebruikt.

Het klimaat verandert gaandeweg

Sinds enkele jaren veroorzaken de extreme weersomstandigheden problemen in de hele streek en ook op de boerderij. De slechte toestand van het ontwateringssysteem versterken deze problemen. We laveren tussen periodes met te veel water en periodes met te weinig water. De winters komen laat en zijn over het algemeen te warm, de aarde bevriest niet genoeg. In het bos blijft de grond moerassig en het houthakken lijkt op een modderbad, dat de bosgrond meer schaadt dan goed voor ze is. In de herfst gaan de dieren vaak vroeg de stal in en in de lente komen ze er laat uit om de moerassige weiden te beschermen. Ook de trekker kan op zulke weiden grote schade aanrichten. En waait het dan weer en is het weer droog, waardoor de weiden weer begaanbaar worden, dan lijdt de tuin daar weer onder. We besproeien steeds vroeger in het jaar met water dat we eigenlijk voor de zomermaanden moeten bewaren. De verschillende situaties op ons

Te veel water: de reparatie en vervanging van delen van het oude drainagesysteem moet uitkomst brengen.

terrein vragen om verschillende oplossingen en om een ander landbouwconcept. Enkele maatregelen hebben we al getroffen. Een stuk ondergrondse drainage is gerepareerd en op een andere plaats hebben we de kapotte drainage door een sloot vervangen. We onderhouden de 'Sölle', de kleine ingezonken waterplassen die door de ijstijd zijn ontstaan. Ze kunnen een belangrijke rol spelen als waterreservoir en zijn ook ecologisch van belang. Verder hebben we elzenbomen op de moerassige gronden geplant. In de land- en tuinbouw werken we bij bepaalde culturen met teelt op ruggen, andere gewassen bedekken we met mulch om de vochtigheid vast te houden of we zaaien een laaggroeiende groenbemester tussen de culturen. Op ons programma staan nog meer reparaties aan

de drainage en het graven van kleine bassins voor de wateropvang. We worden geconfronteerd met allerlei mogelijke veranderingen die we niet kunnen voorzien. Daar moeten we onze handelwijze op aanpassen en dat doen we door ook allerlei mogelijke oplossingen voor die veranderingen aan te dragen. Misschien is dat de belangrijkste les die we nu aan het leren zijn: dat we met één systeem van oplossingen niet zoveel kunnen bereiken.

Valentina Malli en Marcel Howard

Foto: Charlotte Joubert

Het zaad ontkiemt

Sinds twee jaar steunen we vanuit Longo maï het zaaigoedproject Buzurna Juzurna in de Bekaa-vallei in Libanon. Elke zaterdag vinden daar cursussen plaats voor de mensen uit de omliggende vluchtelingenkampen en voor belangstellenden uit de streek. De cursussen zijn in het Arabisch en worden geleid door deskundigen. Ze behandelen alle mogelijke thema's zoals bijenteelt, compost, zaaigoedteelt, duurzame energie, kruiden, ecologische bouw... Buzurna Juzurna steunt initiatieven in de Syrische vluchtelingenkampen om

tuinen aan te leggen en stelt zaaigoed en planten ter beschikking. De groep ter plaatse heeft dit jaar al van veel gewassen zaaigoed geoogst en is ook bezig met de teelt van verschillende soorten granen. Met een bevriende bakker uit Beiroet wordt nu gezocht naar een groter terrein om meer graan te verbouwen en zo de samenwerking uit te breiden. Een grotere onafhankelijkheid in de levensmiddelenproductie is van levensbelang voor deze hele regio, die door militaire conflicten wordt gekenmerkt.

Bevriende projecten

Hartstocht voor het water

De vereniging 'Passion rurale' zet zich sinds tien jaar in voor een ecologisch en feministisch project in de Franse Alpen. Nu staan ze voor de vraag hoe ze hun watervoorziening op lange termijn kunnen veiligstellen.

In 2008 kon de vereniging 'Passion rurale' een voormalige vakantiekolonie kopen in Triève, in het Franse departement Isère. Op deze plaats ontstond een zelfvoorzienend, feministisch project, waar ecologisch denken in praktijk wordt gebracht. De vereniging wordt gedragen door 40 vrijwilligers en een kerngroep van 15 mensen met kennis en praktijkervaring op meerdere gebieden, zoals verwarming- en sanitairtechniek, tuinbouw, elektriciteit, medicinale kruiden, realisatie van documentaires, osteopathie en schrijfwerk. De mensen delen de verschillende activiteiten ter plaatse. Ze renoveren gebouwen en verbeteren de collectieve inrichtingen, ze ontginnen land, planten bos, leggen terrassen aan voor moestuinen, kassen en fruitbomen en organiseren collectieve en publieke evenementen. Land en gebouwen zijn in het bezit van de vereniging. Niemand bezit individuele aandelen en het project een solide juridische basis. Het terrein werd zonder kredieten gekocht,

zodat men niet afhankelijk werd van de staat of van een bank. Door verregaande zelfvoorziening zijn de dagelijkse levenskosten laag. De nodige financiële middelen om de bouwkosten te dekken komen uit kringen die het project ondersteunen. In deze waterrijke streek ontspringt boven op de berg de bron die het gehucht van water voorziet. Het water stroomt vanuit een overdekte omranding van de bron een kilometer verder naar een tussenreservoir. De capaciteit daarvan wisselt sterk en wordt beperkt door de kapotte waterleiding die dringend moet worden vervangen. Ook in het lager gelegen dorp verkeert het waterleidingssysteem in een slechte conditie. In plaats van de bronopvang en de leidingen van de gemeente te onderhouden, worden de kleinere waterreservoirs zoals die van de 'Passion rurale' aangesproken om goedkoop aan meer water voor het dorp beneden te komen. Als we geen ander plan ontwikkelen is het een kwestie van tijd voordat het omgeleide wa-

ter eerst in het dorp beneden wordt behandeld, om het daarna met behulp van stroom naar de omliggende gehuchten omhoog te pompen. Tot nog toe werden deze gehuchten van zuiver water voorzien zonder technologische hulpmiddelen. Deze ecologisch volledig zinloze handelswijze bedreigt de autonomie van de kleine gehuchten. De gemeente is te arm om te investeren in de vernieuwing van het eigen watersysteem. Het risico bestaat dat ze in toekomst het waterbeheer overdraagt aan de firma Veolia. Dit gewetenloze bedrijf breidt zich net als Nestlé overal in de streek uit. Kan 'Passion rurale' bewijzen dat ze voor het onderhoud van het hele systeem zorg kan dragen, dan kan de vereniging een voorverkooprecht op de bron laten gelden. In dat geval maakt men goede kans een zogenaamd waterrecht te krijgen. De werkzaamheden moeten zo spoedig mogelijk tot resultaat leiden, voordat het multinationale concern het water-

beheer overneemt en deze initiatieven tot meer autonomie teniet doet. In 2017 werd een deel van de werkzaamheden al gerealiseerd met de bouw van een waterzuiveringsinstallatie en een nieuwe opvang van de bron. De prioriteit voor 2018 is de bouw van een groter reservoir en het leggen van een 140 meter lange ondergrondse waterleiding door het bos richting gehucht. In de laatste bouwfase moeten de leidingen in het gehucht worden geïsoleerd tegen de vorst, moet er een leiding worden gelegd tussen de bron en het nieuwe reservoir en zal er een microturbine worden geïnstalleerd. Met dit project wil 'Passion rurale' de autonome watervoorziening duurzaam veilig stellen voor het gehucht. Maar nog meer gaat het erom de vitale grondstof water te beschermen tegen privatiseringen die alleen tot verrijking leiden van een handjevol mensen.

Sylvia di Luzio

Vrouwenpower in de Franse Alpen: het zeil voor de waterzuiveringsinstallatie met moerasfilter wordt gelegd.

Oekraïne

Hardnekkige strijd voor een natuurgebied

Stelt u zich voor op een bergtop in de Alpen te staan en naar beneden in het dal te kijken, voordat het wintertoerisme daar is neergestreken: geen skiliften, geen masten, geen sneeuwkanonnen, geen hotels – alleen bos en alpenweiden.

Op 19 juni jl. probeerden wij het tegenovergestelde, als leden van een internationale delegatie in het bergmassief Svydovets in de Oekraïense Karpaten. Want daar waar nu nog alleen een paar herdershutten duiden op menselijke aanwezigheid, zal volgens de ideeën van tot nog toe niet officieel bekende investeerders, een enorm skicentrum ontstaan. Een toeristisch complex met 33 skiliften en 230 km aan pistes moet het worden. Meer dan 60 hotels, winkelcentra, parkeergarages met meerdere verdiepingen enzovoort zullen er worden gebouwd. Zelfs een landingsbaan voor kleine vliegtuigen staat op het programma. Een kleine stad voor 28000 toeristen en 5000 personeelsleden zal uit de grond worden gestampt. 1400 ha bos moeten daarvoor verdwijnen.

En dat in een streek die al decennia gebukt gaat onder kaalslag. Met schijnheilige smoesjes – officieel wordt er kaalslag gepleegd om parasieten te bestrijden – worden enorme delen van het staatsbos vrijgegeven voor houtkap. Dat leidt toenemend tot bodemerosie, aardverschuivingen en overstromingen. De waterhuishouding van de hele streek dreigt te worden beïnvloed. De Svydovets speelt hierin een belangrijke rol, onder andere omdat de bergketen tot het brongebied van de Tisza en de Teresva hoort.

Een paar moedige bewoners uit Lopuchowo (een van de drie betreffende dorpen), Oekraïense milieuactivisten, juristen en mensen van Longo maï verzetten zich tegen dit enorme toeristische complex en de illegale houtwinning. Ze hebben zich verenigd onder de naam 'Free Svydovets' en zetten zich in voor een ecologisch bosbeheer en zachte vormen van toerisme in de Karpaten. Onze delegatie met mensen van verschillende netwerken en milieuorganisaties uit Frankrijk, Oostenrijk en Zwitserland wilde ter plaatse de

situatie in ogenschouw nemen en de 'Free Svydovets' steunen.

Moedige protesten

Het was snel te merken dat de sfeer gespannen is en dat het niet eenvoudig is verzet te plegen. Op het laatste ogenblik moest de geplande reisroute nog worden veranderd, omdat er straatblokkades van bosarbeiders werden verwacht. Zo moesten we een drie uur durende omweg over kapotte wegen maken. De mensen van 'Free Svydovets' brachten ons toch naar het hart van het geplande skicentrum en legden ter plaatse nog eens uit, welke negatieve gevolgen door de uitvoering van het project te verwachten zijn.

De volgende dag had 'Free Svydovets' een persconferentie georganiseerd. Vele journalisten van lokale, regionale en landelijke media namen hieraan deel. De pers publiceerde meerdere berichten en daarmee was het eindelijk gelukt dit thema voor

een breder publiek in de Oekraïne bekend te maken. Met alle begrip voor de noodzakelijkheid van economische ontwikkeling in dit gebied, dat getroffen is door armoede en leegloop, drukten wij als internationale observatiegroep onze zorg uit over dit gigantische project. De hoogste toppen in de Svydovets liggen op ongeveer 2000 meter hoogte. Ervaringen in Oostenrijk en Zwitserland laten zien dat skigebieden op die hoogte zeer te lijden hebben onder de klimaatveranderingen en zodoende ook economische problemen hebben. Ook meldden we dat de lokale bevolking ontoereikend is geïnformeerd en dat de investeerders nog altijd niet officieel bekend zijn gemaakt. Ook Bogdan Prots (WWF Oekraïne) en de advocaat Sergey Voychenko, de Oekraïense deelnemers aan de delegatie, uitten hun bedenken. Sergey Voychenko vertegenwoordigt 'Free Svydovets' in het proces dat de groep aanhangig

heeft gemaakt om het project te verhinderen. Binnen afzienbare tijd zal de zaak voor het Hoge Hof van de Oekraïne komen. Toen op de persconferentie vragen door de journalisten konden worden gesteld, nam als eerste Iwan Fabritsi, president van de districtsraad van Tyachevo het woord. Overdreven bloemig prees hij het project en de economische voordelen voor de regio. Toen hij werd gevraagd naar de initiatiefnemers en sponsors voor het skicentrum was zijn aarzeling te merken. "Ik ken ze niet", was het antwoord, dat met oog op zijn gloedvolle betoog niet erg geloofwaardig overkwam.

'Free Svydovets' is een van de eerste landelijke milieuprotestbewegingen in de Oekraïne. Begin dit jaar steunden we de activisten ter plaatse met een brievenactie aan president Porochenko. Duizenden mensen in Zwitserland deden hieraan mee. In Zwitserland werken we ook samen met het Bruno Manser Fonds, dat ook deel uitmaakte van onze delegatie. We hopen op talrijke acties om de mensen ter plaatse te steunen en op een brede mobilisatie tegen de vernietiging van dit prachtige bergmassief.

Esther Gerber

Pauze in het nu nog prachtige berggebied Svydovets: de internationale delegatie, begeleid door leden van comité Free Svydovets.

Mas de Granier

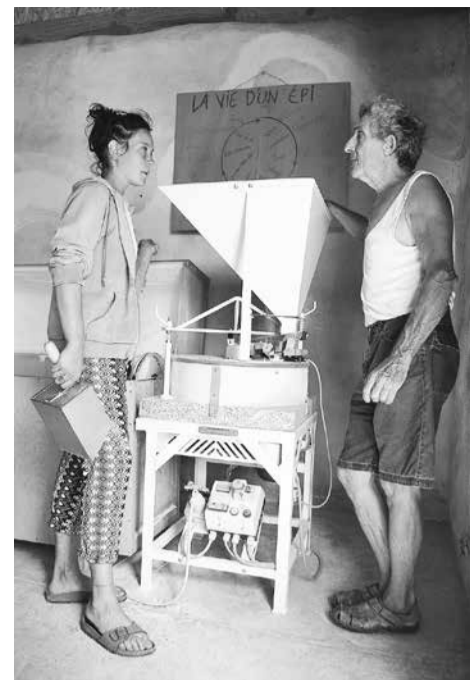
Zonder meel geen brood

Mas de Granier, een klein eiland middenin de Crau, bekend om het goede hooi, de biologische groenten, de muggen en het lekkere brood. Een brood, dat niet alleen gezond en voedzaam is, maar ook nog eens een politiek tintje heeft.

Elk stuk brood eert de oude graansoorten die erin zitten. Het verdedigt het recht het eigen koren te malen en verzet zich tegen de idiote, voor de industrie gemaakte normen. Om elke week een goed brood te kunnen bieden aan de mensen op de Mas, aan de bezoekers en aan de klanten op de markt in Arles, is elke arbeidsgang even belangrijk. Nu de rode combine voor de rest van het jaar weer in de schuur staat en het graan gereinigd en opgeslagen is, komen we even op adem om ons daarna bezig te houden met het malen. Vorig jaar nog maalden we het graan voor brood- en pastameel met een oude Tirolse molen, een echt museumstuk. Op den duur kon

het prachtige schrijnwerk de molen echter niet meer voor vervanging behoeden: een nieuwe functionele 'Astrié'-molen kwam in zijn plaats. Dit model werd uitgevonden door de twee broers Astrié, beide geniale knutselaars en bezielde tarwekeners. Enerzijds wilden ze een molen maken met betere maalcapaciteiten om de voedingswaarde van het meel te verbeteren. Anderzijds wilden ze een model maken dat door de boeren en boerinnen zelf kan worden bediend, zodat ze op dit gebied onafhankelijker kunnen worden. De molens zijn handzaam en eenvoudig te bedienen en te onderhouden. De stenen zijn van echt graniet en zo geslepen, dat het graan meer ver-

drukt en plat gewreven wordt dan vergruisd. Al het goede komt gezeefd in de meelafdeling, alleen de grofste zemelen gaan naar de dieren. Rondom de twee broers is al jaren geleden een netwerk ontstaan van boeren, bakkers en molenaars die een keer per jaar bij elkaar komen. Hier wordt kennis uitgewisseld, wederzijdse hulp geboden, de ene of andere geheime tip doorgegeven. Ook wordt er gesproken over de zorgen in deze tak van kleinschalige landbouw. Dit jaar ging het vooral over de normen. Over het algemeen worden normen door de industrie vastgelegd en zijn de kleine onafhankelijke bewegingen zoals die van de boerenbakkers hiervan het slachtoffer. De industriële normen worden niet aangepast aan de afmetingen van kleine boerderijen of aan de capaciteit van onze molens. Samen verzetten we ons tegen deze normen en bieden hulp aan degenen die ook als boerenbakker wil beginnen. We zijn solidair met degenen die draconische boetes krijgen omdat ze zich niet aanpassen aan deze moderne wereld. In de traditie van goed hand-

Zonder molen geen meel

werk zullen we ons ook in toekomst aan die regels houden, die een goed boerenbrood laten lukken. Onafhankelijk, van zaaigoed tot de laatste hap!

Johannes Dahmke

Creatief bezig zijn: ook kinderen doen mee bij de cursus pottenbakken in Hosman.

Culturele schuur geopend!

De culturele schuur ligt middenin Transsylvanië, in het dorp Hosman. In het kader van een door het Zwitserse ministerie van Ontwikkelings-samenwerking gesubsidieerd project hebben wij in Hosman ruim een jaar geleden de culturele schuur geopend als centrum voor cursussen en culturele manifestaties. De schuur hoort bij de Oude Molen, het project waar we al sinds 15 jaar wonen. Hosman ligt in het midden van Roemenië, een half uur verwijderd van Sibiu, en is goed te bereiken, zowel per auto als met openbaar vervoer. Op bijna 200 vierkante meter is nu plaats voor conferenties, seminars, vergaderingen, cursussen, concerten en theaterstukken. De culturele schuur beschikt over een zaal van 75 m² en over drie andere, kleinere ruimtes. De keuken is uitstekend ingericht en natuurlijk hebben we ook aan een badkamer en toiletten gedacht. Toegang tot internet is hier standaard. De tuin van de Molen is uitstekend geschikt voor buitenactiviteiten, verleidt tot langere pauzes en biedt afgelegen hoekjes voor rustige gesprekken. Vorig jaar vonden in de schuur workshops plaats in glasblazen, pottenbakken en viltten. Een regionaal

netwerk van kleine producenten hield hun bijeenkomst hier, net als een internationaal gezelschap van wetenschappers. Tussendoor konden we naar heerlijke concerten luisteren en feesten vieren. Het eerste jaar is dus goed verlopen, maar er is genoeg plaats voor meer activiteiten. Daarom bij deze een oproep: als u zin heeft bij ons een eigen cursus, seminar, bijeenkomst, reünie of iets dergelijks te organiseren, kunt u met ons contact opnemen.

Per email zijn we bereikbaar onder hd@hosman-durabil.org, telefonisch onder +40 740 959 389. Tot ziens!

Jochen en Gabi Cotaru

Colofon

Het Nieuws uit Longo mai verschijnt drie keer per jaar
Hoofdredactie: Babette Stipp
Productie: Michael Rössler, Ieke Dekker
Druk: Druckwerk 14, Dargun

Contactadres:
Stichting Pro Longo mai
Polanenstraat 79
1013 VS Amsterdam
Tel. 06 28 45 17 62
IBAN: NL86INGB0000314983
info@longomai.nl - www.longomai.nl

Provence

Solidaire werelden bouwen

De negen coöperaties van Longo mai zijn hoofdzakelijk gebaseerd op landbouw en ambachtelijk werk. Ze vormen het uitgangspunt voor onze sociale, politieke en culturele betrokkenheid, zowel bij de streken waarin ze gevestigd zijn als bij thema's die daarbuiten van belang zijn. Elk jaar bezoeken honderden mensen onze coöperaties, ze ontdekken hier een collectieve, ecologische en solidaire levenswijze. Vooral jonge mensen voelen de gevolgen van de gespannen economische situatie en zoeken naar andere perspectieven. Bijna elk jaar besluiten enkelen in Longo mai te blijven en zo zijn de coöperaties de laatste jaren behoorlijk gegroeid. Aangezien de oude garde er ook niet jonger op wordt, kunnen we vaststellen dat we een echte multigeneratiebeweging zijn geworden. Om met elkaar over de toekomst van Longo mai na te denken, hebben we afgelopen zomer een bijeenkomst van een week gehouden op de coöperatie in Limans (Provence). Het waren drukke en stimulerende dagen, met een heleboel ontmoetingen. Om ons de tijd te geven die we nodig hadden, kookten enkele jongeren uit de Tarn 's middags en 's avonds voor ons. Meerdere al uitgevlogen en ondertussen volwassen leden van de jongere generatie hielden de andere coöperaties tien dagen lang draaiende. Ouders van baby's en kleuters

organiseerden een kinderopvang en wisselden elkaar daarbij af. Een prima gelegenheid voor de jonge ouders en de kinderen om elkaar te leren kennen.

De thema's voor deze bijeenkomst hadden we enkele maanden geleden met elkaar vastgelegd. Elk thema was door een coöperatie of een groep mensen uit meerdere coöperaties voorbereid. Belangrijk voor ons was elkaar beter te leren kennen en van elkaar te horen hoe iedereen zijn leven in Longo mai, en de toekomst van Longo mai, voorstelt. Zodat vanuit de coöperaties impulsen blijven uitgaan voor een solidaire economie, protestacties en solidariteitscampagnes. De groep 'transnationaliteit' stelde onze oost-west-noord-zuid betrekkingen ter discussie en schiep ruimte voor een 'markt der mogelijkheden' om de kleine groepen in Transkarpatië en Roemenië terzijde te staan bij hun zoektocht naar een derde weg tussen het ongeremde kapitalisme en het postcommunistische nationalisme. Een tweede zwaartepunt was de 'economie van Longo mai'. Welke activiteiten willen we ontwikkelen en verbeteren om meerwaarde te scheppen, in overeenstemming met de ideeën en principes van Longo mai. Waar en hoe kunnen we sparen? Vooral de energiekosten zouden we kunnen drukken door de installatie van eigen alternatieve energiebronnen.

Er zijn talloze nieuwe wegen te vinden, maar we moeten ook de moed hebben oude manieren van doen te herzien. In ieder geval zijn we allemaal naar huis vertrokken met het gevoel dat deze bijeenkomst een belangrijke stap was, dat Longo mai nog lang zal duren en dat we blijven bouwen aan solidaire werelden.

Elke Furet

